បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ និងប្រភេទប្រេតទាំង១២ពួកក្នុងជំនឿខ្មែរ

ដោយៈ បណ្ឌិត **ហែម ឡាច**
មន្ត្រីនាយកដ្ឋាននីតិសាស្ត្រ
វិទ្យាស្ថានមនុស្សសាស្ត្រនិងវិទ្យាសង្គមនៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

ជនជាតិខ្មែរជាអ្នកនិយមព្រះពុទ្ធសាសនាតាំងតែពីសាសនានេះមានវត្តមាននៅក្នុងសង្គមខ្មែរយើងមកម៉្លេះ។ ពុទ្ធសាសនិកខ្មែរ តែងមានជំនឿអំពីបុណ្យ បាប កម្ម ផល ទាំងអតីតកាល បច្ចុប្បន្នកាល និងទៅអនាគតកាលផងដែរ។ គេជឿថា ជីវិតមិនសាបសូន្យឡើយ។ ពេលដែលមនុស្សស្លាប់ ព្រលឹងរបស់មនុស្សមិនស្លាប់ទេ។ ព្រលឹងនឹងទៅចាប់កំណើតនៅភពថ្មីទៀតដោយត្រូវទទួលកម្មផលទៅតាមអំពើដែលគេបានធ្វើក្នុងកាលដែលគេនៅរស់។

ដូច្នេះ ដើម្បីទទួលបាននូវផលល្អនៅអនាគត មនុស្សត្រូវធ្វើអំពើល្អ ត្រូវចូលរួមធ្វើបុណ្យទានផ្សេងៗទៅតាមសទ្ធា និងលទ្ធភាពដែលខ្លួនមាន។

១-បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ

បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ ជាពិធីបុណ្យមួយធំជាងគេ នៅក្នុងចំណោមពិធីបុណ្យទាំងអស់ចំពោះអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា។ ពិធីបុណ្យនេះជាប្រពៃណីមួយដែលជនជាតិខ្មែរគ្រប់រូបតែងប្រារព្ធធ្វើជារៀងរាល់ឆ្នាំមិនអាចខ្វះបាន។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំនៅពេលដល់ថ្ងៃខែដែលត្រូវប្រារព្ធពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ បងប្អូនកូនចៅ សាច់ញាតិសន្ដានទាំងអស់ ទោះនៅទីជិត ឬទីឆ្ងាយ តែងតែធ្វើដំណើរទៅជួបជុំគ្នា ជាពិសេសទៅជួបជុំឪពុកម្ដាយនៅស្រុកកំណើត ដើម្បីរៀបចំម្ហូបអាហារ បាយសម្ល ចង្ហាន់យកទៅប្រគេនព្រះសង្ឃដែលគង់នៅវត្តអារាម។ ទាំងនេះ គឺជាទម្លាប់មួយដែលជនជាតិខ្មែរយើងនិយមធ្វើតៗគ្នា ពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ តាំងពីយូរលង់ណាស់មកហើយ។

តាមទំនៀមទម្លាប់ ការធ្វើពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌមានរយៈពេល១៥ថ្ងៃ។ គេចាប់ផ្ដើមធ្វើតាំងពីថ្ងៃ១រោច រហូតដល់ថ្ងៃ១៥រោច ខែភទ្របទ។[1]

ពីថ្ងៃ១រោច ដល់ថ្ងៃ១៤រោច គឺជាថ្ងៃដាក់បិណ្ឌ ឬកាន់បិណ្ឌ។ នៅក្នុងរយៈពេល ១៤ថ្ងៃនៃការកាន់បិណ្ឌ ឬដាក់បិណ្ឌនេះ ពុទ្ធបរិស័ទចំណុះជើងវត្តទាំងអស់ ជាពិសេស

---

[1] *ត្រឹង ងា ៖* ***អរិយធម៌ខ្មែរ*** *ការផ្សាយរបស់អ្នកនិពន្ធ គ.ស. ១៩៧៥*

ក្រុមនីមួយៗ ដែលបានរៀបចំដោយលោកតាអាចារ្យ និងគណៈកម្មការវត្ត ត្រូវបែងចែកចេញជា៣ ឬ៤ក្រុមតូចៗ ដើម្បីរៀបចំធ្វើយាគូ (បបរ) ឬធ្វើកត្តាហារប្រគេនចំពោះព្រះសង្ឃ។

ពេលគេទូងស្គរចំណាំវស្សា អ្នកនៅក្នុងក្រុមវេននីមួយៗត្រូវចាប់ផ្ដើមធ្វើចង្ហាន់ ហើយយាយតាចាស់ៗក្នុងក្រុមវេនត្រូវជ្រើសរើសយកផ្ទះណាមួយដើម្បីប្រមូលនំ រៀបចំបាយបិណ្ឌ បាយបត្តបូរ(បាយបិត្តបូរ)។ កាលបើរៀបចំរួចហើយ គេនាំគ្នាទៅវត្តដើម្បីស្ដាប់លោកសង្ឃសូត្រថ្វាយបង្គំធម៌សុខោ និង ធម៌បរាភវសូត្រ។

ចំណែកឯកូនចៅដែលនៅផ្ទះ ត្រូវនាំគ្នាខិតខំដុតដៃដុតជើងដាំបាយ បបរ ឬស្លតាមមុខម្ហូបនីមួយៗដោយឡែកពីគ្នា។ លុះដល់ពេលព្រឹកព្រាងអរុណោទ័យ(ពេលព្រះអាទិត្យរះឡើង) ត្រូវនាំគ្នារៀបចំខ្លួន កណ្ដៀតយួរ កាន់ ទូល រែក ចង្ហាន់ទៅវត្ត។ នៅក្នុងវត្តលោកតាអាចារ្យត្រូវរៀបចំពិធីរាប់បាត្រនៅលើឧបដ្ឋានសាលា។ បន្ទាប់មកលោកអាចារ្យជាប្រធាន ត្រូវនាំពុទ្ធបរិស័ទវេរចង្ហាន់ប្រគេនព្រះសង្ឃ វេរបាយបត្តបូរ។ល។ លុះដល់ពេលព្រះសង្ឃធ្វើបត្តានុមោទនគាថាចប់ មេវេនក្រុមនីមួយៗត្រូវរៀបចំម្ហូបអាហារ នំចំណីចូលគំនាប់ជូនលោកតាអាចារ្យវត្ត ព្រមទាំងចាត់ចែងភោជនាហារទទួលភ្ញៀវដែលអញ្ជើញទៅចូលរួមបុណ្យនៅក្នុងថ្ងៃវេនរបស់ខ្លួននីមួយៗផងដែរ។

ថ្ងៃ១៥រោចគឺជាថ្ងៃភ្ជុំបិណ្ឌ ដោយហេតុថាថ្ងៃនេះ អ្នកស្រុកគ្រប់ភេទ គ្រប់វ័យត្រូវទៅប្រជុំគ្នានៅវត្តដើម្បីធ្វើបុណ្យ។

បុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌមានគោលបំណងឧទ្ទិសកុសល និងចំណីអាហារដល់ខ្មោច ។ ពាក្យបិណ្ឌមានន័យថា ដុំបាយឬពំនូតបាយដែលគេឧទ្ទិសដល់ខ្មោច។ បាយបិណ្ឌគឺជាពំនូតបាយដំណើបលាយជាមួយខ្ទិះដូង និងជាមួយគ្រឿងផ្សំខ្លះទៀត ទៅតាមចំណង់ចំណូលលចិត្តរបស់អ្នកស្រុកនីមួយៗ។ គេតែងយកបាយបិណ្ឌដាក់ក្នុងថាសមួយដោយមានបាយបិត្តបូរដាក់ចំកណ្ដាលហើយទូលទៅវត្ត។ បាយបិត្តបូរគឺដូចជាបាយបិណ្ឌដែរគ្រាន់តែគេពូតឱ្យមានរាងជាសាជីហើយគ្របស្លឹកចេកពីលើ ហើយគេចោះកំពូលសម្រាប់ដោតទៀនធូប ឬផ្កា។ នៅក្នុងរាងគេរៀបចំតុបតែងធ្វើជាផ្កាបិណ្ឌដែលមានរាងមូលដូចសាជី។ លើកំពូលផ្កាបិណ្ឌ គេធ្វើហង្សទ្រទៀនដែលគេពូនរាល់យប់នៅពេលកាន់បិណ្ឌ។ ផ្កាបិណ្ឌជាដង្វាយចំពោះព្រះចូឡាមណី។

ថ្ងៃ១៤រោច មុនថ្ងៃបញ្ចប់ពិធីបុណ្យ គេធ្វើនំនែកផ្សេងៗ ពិសេស នំអន្សម នំគម នំជាល តាមទម្លាប់អ្នកស្រុក ដើម្បីយកទៅប្រគេនព្រះសង្ឃ ជូនអ្នកមានគុណ ក៏ដូចជាញាតិសន្តានផងដែរ។នៅយប់ថ្ងៃដដែលនៅឯវត្តមានធ្វើពិធីបង្សុកូល ឧទ្ទិសចំពោះវិញ្ញាណក្ខន្ធក្រុមញាតិដែលបានបាត់បង់ជីវិតទៅ

ហើយដោយមានការសូត្រធម៌ចម្រើនព្រះបរិត្ត និងសម្ដែងព្រះធម៌ទេសនា។

ព្រឹកឡើងថ្ងៃ១៥រោច ខែភទ្របទ ដែលជាថ្ងៃសំខាន់ជាងគេនៃពិធីបុណ្យ អ្នកស្រុក អ្នកភូមិ ទោះបីនៅឆ្ងាយដល់ទីណាក្ដី ក៏តែងវិលមកស្រុកកំណើតវិញ ដើម្បីទៅប្រជុំគ្នានៅវត្តអារាមរៀងៗខ្លួនដោយយកបង្អែមចំអាបនំចំណីទៅប្រគេនព្រះសង្ឃ ឧទ្ទិសកុសលផលបុណ្យចំពោះសាច់ញាតិសាលោហិត ដែលចែកឋានទៅ។

ក្រៅពីពិធីនៅឯវត្ត នៅមានពិធីសែនព្រេននៅតាមគេហដ្ឋាន តាមគ្រួសារនៅពេលយប់ ថ្ងៃបង្ហើយបុណ្យនោះផងដែរ។ នៅពេលនោះគ្រួសារទាំងមូលបានអុជទៀន ធូប ឧទ្ទិសអញ្ជើញវិញ្ញាណក្ខន្ធបុព្វបុរស ជីដូនជីតាឱ្យមកទទួលយកភោគផលដែលឧទ្ទិសទាំងនោះ។ លុះព្រឹកឡើង គេរៀបចំនំចំណីដាក់ក្នុងកូនសំពៅធ្វើពីដើមចេកបណ្ដែតតាមទឹក ដើម្បីជូនដំណើរជូនតាទៅវិញ។

ហេតុដូចម្ដេចបានជាគេនិយមធ្វើពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌនៅរនោចខែភទ្របទ?

តាមពុទ្ធសាសនា មនុស្សស្លាប់ទៅតែងទទួលកម្មផល ទៅតាមអំពើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តកាលដែលខ្លួនមានជីវិតរស់នៅ។ មនុស្សចិត្តអាក្រក់ ប្រព្រឹត្តបាបកម្ម លុះស្លាប់ទៅនឹងទៅកើតជាប្រេត នៅស្ថាននរក។

តាមគម្ពីរមិលិន្ទបញ្ហាសម្ដែងថា ប្រេតមាន៤ប្រភេទគឺ៖

-ប្រេតដែលចិញ្ចឹមជីវិតដោយខ្ទុះឈាម

-ប្រេតដែលស្រេកឃ្លានអាហារជានិច្ច

-ប្រេតដែលភ្លើងឆេះជានិច្ច

-ប្រេតដែលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលដែលបុគ្គលដទៃឧទ្ទិសឱ្យ។

គឺពួកប្រេតទី៤នេះហើយដែលគេតែងធ្វើបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌឧទ្ទិសផល ឬសែនឱ្យ។

គេនិយមជ្រើសរើសយកថ្ងៃរនោចខែភទ្របទ ព្រោះពេលនោះព្រះចន្ទពុំសូវមានពន្លឺ ឬពន្លឺកាន់តែងងឹតទៅៗពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ។ គឺក្នុងឱកាសនោះហើយ ដែលយមរាជដោះលែងពួកប្រេតទាំងនោះឱ្យមកទទួលផលដែលបងប្អូនឧទ្ទិសឱ្យ។

គេតែងមានជំនឿថា ក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ ប្រសិនបើពួកប្រេតដើររកគ្រប់៧វត្តហើយ ពុំឃើញមានបងប្អូនកូនចៅណាធ្វើបុណ្យបញ្ជូនកុសលទៅឱ្យទេ ពួកប្រេតទាំងនោះនឹងអត់បាយអត់ទឹក ស្រេកឃ្លាន រងទុក្ខវេទនាក្រៃលែង ហើយពួកប្រេតទាំងនោះនឹងជេរប្រទេចផ្ដាសាមកញាតកាទាំងឡាយឱ្យវិនាសហិនហោចទ្រព្យសម្បត្តិ ព្រាត់ប្រាសម្ដាយ ឪពុក ប្ដី ប្រពន្ធ កូន ចៅញាតិផៅទាំង៧សន្តានជាដើម។[2]

[2] ត្រឹង ងា ៖ ***អរិយធម៌ខ្មែរ*** ជ.ឯ.ម.

នៅថ្ងៃចុងក្រោយឬថ្ងៃបិទបញ្ចប់នៃពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ យើងតែងសង្កេតឃើញនៅតាមវត្តអារាមជាច្រើននៃប្រទេសយើងមានរៀបចំពិធីមួយហៅថា ពិធីសែនដូនតា ឬជូនដំណើរដូនតាត្រឡប់ទៅវិញ។

អ្នកស្រុកជូនដំណើរដូនតាត្រឡប់ទៅវិញនៅថ្ងៃចុងក្រោយនៃពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ(រូបភាពពីហ្វេសប៊ុក៖ ព្រះគុណម៉ែពុក)

បើតាមតម្រាចារតាមប្រវត្តិសាស្ត្រនៃប្រទេសកម្ពុជា បានបង្ហាញថា ពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ គឺកើតមានតាំងពីបុរាណកាលមកម្ល៉េះៗ[3] ប៉ុន្តែទាស់ត្រង់ថា កាលពីសម័យមុនគេមិនហៅថា បុណ្យភ្ជុំទេ ដោយនៅក្នុងពិធីនេះគេមានបែងចែកចេញជាពីរថ្នាក់។ ថ្នាក់ដំបូងគឺគេចាប់ផ្តើមធ្វើចាប់ពីថ្ងៃ១រោចរហូតដល់ថ្ងៃ ១៤រោច ជាវារកកត្ត (កត្តធ្វើតាមថ្ងៃ) ជាបន្តបន្ទាប់។ ចំណែកមួយថ្នាក់ទៀតគេធ្វើនៅថ្ងៃ ១៥ រោច ដែលគេហៅថាបុណ្យភ្ជុំ។ ពិធីបុណ្យទាំងពីរថ្នាក់នេះ បច្ចុប្បន្នត្រូវបានយើងបូកបញ្ចូលគ្នា ហើយហៅកាត់ថា ពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌ។

កាលពីសម័យបុរាណកាល គេធ្វើពិធីបុណ្យនេះ គឺដើម្បីរៀបចំធ្វើសង្ឃភត្ត ទំនុកបម្រុងព្រះសង្ឃ ដែលគង់ចាំវស្សាក្នុងវត្តអារាមនានារយៈពេល៣ខែ ពោលគឺចាប់តាំងពីថ្ងៃចូលព្រះវស្សារហូតដល់ថ្ងៃចេញព្រះវស្សា។នៅក្នុងចំណោរកាលបុរាណបានចារថា ដោយនៅក្នុងរដូវវស្សាមានភ្លៀងធ្លាក់ជោកជាំ រលឹមពព្រិច ធ្វើឱ្យមានការលំបាកដល់ព្រះសង្ឃក្នុងពេលធ្វើគោចរ(ដើរ) បិណ្ឌបាត។ ហេតុដូច្នេះ ទើបបណ្ដាពុទ្ធបរិស័ទនាំគ្នារៀបចំពិធីនេះ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ព្រះសង្ឃប្រចាំថ្ងៃរហូតដល់ថ្ងៃចេញវស្សា។ ម្យ៉ាងវិញទៀត នៅក្នុងពិធីបុណ្យនេះ គឺធ្វើឡើងដើម្បីផ្សាយឧទ្ទិសកុសលដល់ពពួកប្រេតទាំងឡាយ និងញាតិទាំង៧សន្តាន ព្រមទាំងតំណញាតិច្រើនមហាកប្បនោះផងដែរ តាមរយៈអានុភាពនៃ

---

[3]https://freshnewsasia.com/index.php/en/localnews/313879-2023-10-14-00

សង្ឃគតាទក្ខិណាទាន ដែលរស់រងទុក្ខវេទនា កើតជាប្រេតមានកម្មពៀរជាប់ទោសធ្ងន់ រង

កម្មក្រហល់ក្រហាយអត់ឃ្លានទាំងអស់នោះ បានរួចផុតពីក្តីលំបាកសោកសៅទាំងឡាយ។

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន ប្រធានក្រុមឧត្តមប្រឹក្សាផ្ទាល់ព្រះមហាក្សត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង សម្តេចកិត្តិព្រឹទ្ធបណ្ឌិត ប៊ុន រ៉ានី ហ៊ុន សែន ប្រធានកាកបាទក្រហមកម្ពុជា ព្រមទាំងក្រុមគ្រួសារ អញ្ជើញចូលរួមកាន់បិណ្ឌ ទី៩ នៅវត្តចំពុះក្អែក (រូបភាព៖ ក្រសួងធម្មការនិងសាសនា)

២-ប្រភេទប្រេតទាំង១២ពួកក្នុងជំនឿខ្មែរ

នៅក្នុងពិធីបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌដែលប្រារព្ធជារៀងរាល់ឆ្នាំ ក្នុងវត្តអារាមនានា ពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរ រមែងយកចង្ហាន់ទៅប្រគេនព្រះសង្ឃនៅពេលព្រឹក ឬថ្ងៃត្រង់ ដើម្បីបង្សុកូលឧទ្ទិសបុណ្យជូនទៅដល់ពពួកប្រេត និងក្រុមញាតិទាំង៧សន្តាន ដែលបានចែកឋានទៅ។ ភ្ជុំបិណ្ឌនេះមានរយៈពេល១៥ថ្ងៃ ដោយចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃ១រោចទៅដល់ថ្ងៃ១៥រោច ខែភទ្របទ។

សូមជម្រាបថា នៅក្នុងមួយឆ្នាំមានតែរយៈកាលនេះទេ ដែលយមរាជដោះលែងពួកប្រេតម្តងដើម្បីបានមកទទួលនូវចំណីអាហារដែលកូនចៅឧទ្ទិសឱ្យ។ សាសនិកខ្លះមានការភ័យខ្លាចថាញាតិសន្តានរបស់ខ្លួនដែលស្លាប់ទៅ បានក្លាយទៅជាប្រេតដោយអំពើបាបកម្មគ្រប់ប្រភេទ ដែលបានធ្វើពីជាតិមុន។ ពួកគេក៏យកអាហារនំចំណីទៅវត្តដើម្បីឱ្យព្រះសង្ឃ

ឧទ្ទិសមគ្គផលដល់ពួកប្រេតអាសុរកាយទាំងនោះ។ តាមទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណីរបស់ប្រជាជនខ្មែរ អ្នកធ្វើបុណ្យត្រូវក្រោកឡើងនៅម៉ោង ៤ជិតភ្លឺ ដាំបាយដំណើបលាយជាមួយល្ង ហើយពូតជាដុំៗដាក់ក្នុងចានដោយដាក់ទឹកជាមួយផងរួចហើយកាន់តាមខ្លួនយកទៅវត្ត។ បន្ទាប់មកពួកគេម្នាក់ៗ ក៏យកបាយដំណើបផ្លែឈើដូចជា ក្រូច ចេក មៀន និងនំនែកជាដើម និងដោតធូបផង ដើម្បីឧទ្ទិសឱ្យខ្មោចដូនតាមកទទួលសំណែនទាំងនោះ។

សូមជម្រាបថា តាំងពីបុរាណកាលមករហូតដល់សម័យក្រោយៗមកទៀត ហើយសូម្បីតែនៅសម័យទំនើបនេះក្តី ក៏ពុទ្ធសាសនិកខ្មែរ នៅតែជឿលើបុណ្យបាបកម្មពៀរវេរានេះដែរ។ ពួកប្រេតទាំងនោះសុទ្ធសឹងតែមានមុខគឺជាមនុស្សដូចគេដូចឯង ក៏ប៉ុន្តែដោយសារតែអំពើអាក្រក់ កាចសាហាវ អធម៌ដែលខ្លួនបានសាង ទើបពេលទទួលមរណកាលទៅបានក្លាយជាប្រេត។

នៅក្នុងជំនឿពុទ្ធសាសនា ប្រេត ត្រូវបានព្រះពុទ្ធបរមគ្រូត្រាស់សម្តែងថាមានដល់ទៅ១២ពួក ដែលអាស្រ័យទៅតាមកម្រិតនៃបាបកម្មដែលពួកគេបានសាងរៀងៗខ្លួន។ ប្រេតនីមួយៗមានឈ្មោះខុសៗគ្នា យោងតាមជំនឿ និងការរៀបរាប់តំណាលតៗមក។ ការតាំងឈ្មោះប្រេតទាំងនោះគឺអាស្រ័យលើអំពើបាបកម្មដែលខ្លួនបានសាងពីមុន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រេតខ្លះក៏មានរូបសញ្ញាផ្ទាល់ខ្លួនដែរ។

ប្រេតទី១ឈ្មោះ **វន្តាសា** ប្រេតនេះមានភ្នែកក្រលួង មានមុខក្រញូវ ដុះរោមច្រើនស្រមូវ មាត់វៀចកំប៉ូវខ្នងកោងកំពូរ សក់រួញក្រញង់ ដោះប៉ោងកំប៉េង ខ្លួនធំក្លិនខ្នរ ដៃជើងក្រញង់ ធ្មេញដុះខុសជួរ មានរូបរាងខ្ពស់ចង្រ្កាង ស្គមដូចកុកគ្រោង ដំបៅពេញកាយរាប់រយលានឆ្នាំ មិនដែលស្គាល់បាយ ស៊ីតែកំហាកដែលស្តោះចេញពីទឹកមាត់គេ។ ប្រេតទាំងនេះមកពីមិនបានធ្វើបុណ្យដោយចិត្តជ្រះថ្លា ស្តោះទឹកមាត់ដាក់អាហារឱ្យអ្នកដែលមានសីលខ្ពស់។

ប្រេតទី២ឈ្មោះ **កុណបា** គឺមានពោះធ្លាក់ត្រយោក មុខខ្មីកំប៉ុក ភ្នែកប៉ុនត្រឡោកចង្កាយាស្តោក ធ្មេញធំប៉ុនដប សក់វែងអូសដីច្រមុះខោចខ្ទី កស្តួចដូចដប ក្បាលធំជាងខ្លួនមិនសមប្រកប ធំក្លិនស្អុយអសោច ស៊ីតែសពខ្មោច។ ប្រេតនេះអត់បាយរាប់កោដិឆ្នាំ ស៊ីតែខ្ទុះឈាមនៃសាកសពខ្មោចឥតបានប្រយោជន៍ទេ បើស៊ីណាស់កាន់តែឃ្លានណាស់ ព្រោះផលកម្មចាស់បានសាងឡើង។

ប្រេតទី៣ឈ្មោះ **គូថ** ប្រេតនេះ មានភ្នែកទទឹង មាត់ខើចសំពេញ ដុះរោមជិតច្រមុះ ត្រង់ក្លឹង កខ្មីដូចហ៊ឹង។ ក្បាលធំក្រមាងសក់ដុះខាងៗ កណ្តាលរលីង ត្រចៀកកំបិតពោះធំកំភ្លឹង រូបរាងស្គមរីង ស៊ីតែលាមក ក្លិនស្អុយខ្មោះៗ សាច់ស្រែងកក្រោះ ដៃជើងធំស្មុក់ខំដើរស្កាត់រកគំនរលាមកមកធ្វើជាចំណី។ ប្រេតនេះ គឺរស់នៅរបៀបនេះរាប់រយកោដិឆ្នាំ

រស់ដោយកម្ម គឺពៀរវេរាពីជាតិមុន ជាជនពាលអត់មានសទ្ធា កោងកាចអប្រិយ។

ប្រេតទី៤ឈ្មោះ **អគ្គិជាល** គឺមានភ្លើងឆេះពេលរាលពេញខ្លួនប្រាណ ភ្នែកហើមលាន ភ្លើងឆេះ រន្ធមាត់ មានដំបៅខ្លាំងស្រែកយំគគ្រុក សាច់ស្បែកឡើងរលួយ ភ្លើងឆេះទាំងនេះ គឺឆេះទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ។ ពួកប្រេតនេះ គឺចង្រៃ ព្រោះមានកម្មសាងមកពីជាតិមុន គឺជាមនុស្សប៉ោឡែ លលេងនឹងព្រះសង្ឃ បញ្ឆោតលេងសប្បាយ។ ប្រេតនេះច្រើនតែរស់នៅដងព្រៃជ្រៅញកបព្វតា ក្បែរមាត់សមុទ្រ លើដុំសិលា ស្រេកឃ្លានអាហារ ស្រេកទឹកពុំអាចឆីចំណីបាន។

ប្រេតទី៥ឈ្មោះ **សុចិ** មុខមាត់ស្រួចដូចម្ជុល ក្បាលធំត្រមែង រន្ធមាត់ប៉ុនរន្ធក្តិតម្ជុល ដៃជើងធំបែក រាងរលទុលមុល ធំប៉ុនភ្នំ ភ្នែកលៀនក្រឡោត ក្រចកដៃសោតស្រែងស៊ីស៊ុះដុំ ដុះវែងក្រាលចោតដូចដើងភ្នំ សក់ក្បាល ពុកមាត់ចង្កាដុះដូចព្រឹក្សា។ ពួកប្រេតនេះច្រើនរស់នៅតាមបព្វតាព្រៃជ្រៅភ្នំកិដ្ឋកូដ ហើយប្រេតនេះស្រេកឃ្លានអាហារ ចាក់ទឹកមិនចូល ញាត់បាយមិនទៅ ចេះតែរស់នៅដោយផលកម្មដែលខ្លួនបានសាង។ កាលពីជាតិមុន មិនបានធ្វើបុណ្យ មានទ្រព្យច្រើនតែកំណាញ់មិនដាក់ទានឱ្យអ្នកក្រខ្សត់ សូម្បីតែមាតាបិតាក៏មិនឱ្យលោកពិសាគ្រប់គ្រាន់ដែរ។

ប្រេតទី៦ឈ្មោះ **កណ្ឋជិ** មានរូបរាងធំខ្ពស់ពេញចិត្ត ដៃជើងធំៗ ខ្លួនធំដូចយក្សសាច់សពញាក់ពពាល ឡើងចាង កវែង ក្បាលផ្ទៀង ភ្នែកស្រលៀង ច្រមុះធំខ្ទី រោមស្រមាម ដៃជើងក្រញាង ធ្មេញពីរសំញេញ បបូរមាត់ស្ពែះ យារធ្លាក់សំយែះ ពោះប៉ោងក្រអាញ ធំវែងដូចភ្នំ សាច់ស្បែកស្គោតសាញ ដៅសៃស្រមាញ។ ប្រេតនេះច្រើនរស់នៅ ក្នុងព្រៃជ្រៅដាច់ពីគេឯង ហើយស្រេកឃ្លានអាហារ ព្រោះស៊ីមិនបានស្រេកទឹកខ្លាំងណាស់ ឃើញបឹងស្រះស្ទុះទៅរកប៉ុន្តែប្រែក្លាយទៅជាក្រួសថ្មទៅវិញ។

ប្រេតទី៧ឈ្មោះ **និជ្ឈា** មានរូបរាងកាយគ្រាំគ្រាគ្មានពេលស្បើយទេ ប្រេតនេះ គឺមាន កម្មក្រាស់ណាស់បើមានចំណីគឺពុំអាចស៊ីបានទេ គឺមាត់ដុះកន្ទុយ។ ចំពោះរូបរាងវិញគឺរូបរាងអាក្រក់ ពោះប៉ោងកំប៉ិត ផ្ចិតទុលលៀនស្អុយ ច្រមុះកញ្ចត ភ្នែកដូចទីទុយ ដុះរោមច្រើន មាត់ស្អុយខ្នួរខ្នោះ សាច់ខ្មៅក្រងឹតរាងខ្ពស់ស្គមស្វិត ដៃជើងកក្រោះ ម្រាមដៃដុះចង្កា។ ត្រចៀកបាក់ធ្លាក់យារដាបដល់ស្មា សក់វែង ប្រេះស្មា អាក្រក់ពេកក្រៃ ប្រេតនេះច្រើនរស់នៅក្នុងព្រៃជ្រៅ ឆ្ងាយដាច់ពីគេ ឬនៅលើកោះតែម្នាក់ឯង ព្រោះខ្លាចចង្រៃ ប្រព្រឹត្តតក់ម៉ក់ពេលឃើញសាមណៈ ឬស្មូមយាចក ប្រើពាក្យអាក្រក់ជេរស្តីឱ្យលោក និយាយពាក្យចាក់ចោទឡូកឡឺយ បញ្ឆោតអ្នកមានសីលឱ្យអាប់កិត្តិយស។

ប្រេតទី៨ឈ្មោះ **សព្វង្គា** មានដំបៅពេញរាងកាយ ក្នុងសាច់សុទ្ធតែពងរុយ មានខ្ទុះពាសពេញប្រាណក្លិនស្អុយគគ្រុក ភ្នែកធំ

លឿន ច្រមុះធំវែង ពោះធ្លាក់ទ្រយុក ស្រែកថ្ងូរ វេទនា ដោយមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ខំយក ដៃខ្វារពាសពេញប្រាណ ក្រចកវែង មុតខេះ រហែកសាច់បាន គឺសាច់ខ្លួនឯងយកមកស៊ីជា អាហារ។ ប៉ុន្តែ បើស៊ីណាស់រឹតតែឃ្លាន ព្រោះ វាមានកម្មក្រាស់ណាស់។ នៅក្នុងព្រៃជ្រៅ លើ កោះក៏មានច្រើនណាស់ គរគោករាប់ម៉ឺនសែន លាន កាលពីជាតិមុនអត់បានធ្វើបុណ្យមាន ចិត្តអាក្រក់ ប្រេតនេះច្រើនរស់នៅឫស្សា ប្រកែកជាមួយម៉ែឪ ព្រមទាំងវាយគាត់ ប្រើ ពាក្យប្រមាថជីដូនជីតា ញាតិសន្តាន បំភ្លេច គុណគេ បែរជាឱ្យទោសគេទៅវិញ។

ប្រេតទី៩ឈ្មោះ **បព្វត្តា** មានដៃខ្លីជើង ខ្លី ខ្លួនវែងជង្រក់ ធំខ្ពស់ដូចភ្នំក្បាលតូច កខ្លី សាច់រឹងដូចដំរី ចំពោះខ្លួនប្រាណវិញ គឺមាន ភ្លើងឆេះរងំ ឆេះទាំងយប់ឆេះទាំងថ្ងៃ ដូចភ្លើង ឆេះភ្នំ ស្រេកឃ្លាន អាហាររាប់កោដិឆ្នាំឃ្លាន អត់មានស្រាករឹតតែមិនស្លាប់ ព្រោះបានធ្វើ បាបកម្មច្រើន និងទ្រាំ រស់នៅនេះរាប់រយឆ្នាំ ទៀត លុះអស់កម្មពៀរ។ ប្រេតនេះច្រើនរស់ នៅក្នុងព្រៃជ្រៅ នាហេមពាន្តភ្នំកិជ្ឈកូដ កាល ពីជាតិមុនគឺជាមនុស្សទុរជនមានចិត្តរឹងរូស ចង់គំនុំ ឈ្លោះប្រកែកនិងតាមព្យាបាទគេឯងអត់ មានកោតក្រែងអំពើអាក្រក់ដែលខ្លួនបានសាង។

ប្រេតទី១០ឈ្មោះ **អជគរៈ** មានក្បាល ច្រើនប្រភេទដូចជា ពស់ថ្លាន់ សត្វខ្លា ជាឆ្មា គោ ក្របី។ ប្រេតនេះចម្លែកមានរូបរាងប្លែក ខុសប្រក្រតី ខ្លួនជាពស់ថ្លាន់ធំ វៀនលើដីធំ លើដំរី ធំវែង ដូចភ្នំ។ ភ្លើងឆេះព័ទ្ធទាំងយប់ ទាំងថ្ងៃ ស្រេកឃ្លានអាហារគ្រប់ពេលវេលា ចេះតែថ្ងូរស្រែកទុក្ខខ្លាំងពេកក្រៃ។ ប្រេតនេះ រស់នៅក្នុងព្រៃជ្រៅឬបព្វតាក្បែរសមុទ្រ លើដុំ សិលា។ ប្រេតនេះពីជាតិមុនមិនបានធ្វើបុណ្យ ប៉ោឡែ មិនខ្វាចឪម៉ែជីដូនជីតា ដេរអ្នកមាន គុណថាឆ្កែថាឆ្មា ព្រះសង្ឃក៏មិនខ្លាចប្រើពាក្យ ប្រមាថទៅទៀត ទើបធ្វើឱ្យប្រេតនេះឯងមាន ភ្លើងគ្រប់ពេលវេលាបែបនេះ។

ប្រេតទី១១ឈ្មោះ **វេមានិក** មានរូបធំ ទ្រមឹង រាងជាត់ក្រអាញ ដុះរោមជិតឈឹង ពោះប៉ោងត្រង់ភ្នឹងសម្បើមអស្ចារ្យ ប៉ុន្តែសុខ ទុក្ខស្មោះគ្មានតាមធម្មតា ដៃកាន់អាវុធចិត្ត កាចក្អៀវក្លា។ ប្រេតនេះគេហៅថា មវាជ ទៅ កាប់សត្វរកឈាមប្រឡាក់ព្រាច ពីព្រឹកដល់ ល្ងាចអត់បាយអត់ទឹក វាយស្នូរចម្លើយកាត់ ទោសគ្រប់នរក ត្រួតត្រាទាំងអស់។ ពេលដែល សោយសុខ គឺក្លាយខ្លួនទៅជាទេវបុត្រកំលោះ រូបល្អឥតខ្ចោះ នៅក្នុងឋានសួគ៌ ស្រីទេពអប្សរ ចោមរោមសុំស្នេហ៍។ ដល់ពេលសោយទុក្ខ កើតជាប្រេតចង្រៃរងទុក្ខវេទនាទាំងយប់ទាំង ថ្ងៃ ប្រេតនេះកាលពីជាតិមុនជាមនុស្សស៊ីយ ប្រព្រឹត្តិលីលាបានធ្វើទានខ្លះ ធ្វើតាមទម្លាប់ គឺ បុណ្យក៏ធ្វើ បាបក៏ធ្វើ ក្នុងន័យប្រមាថ ដូច្នេះ ហើយទើបរងផលកម្មសងទាំងពីរបែបនេះ។

ប្រេតទី១២ឈ្មោះ **មហិទ្ធកៈ** រូបល្អ ពេញទី ជាស្តេចនៃប្រេត អ្នកមានឫទ្ធីល្អអត់ មានពីរស្មើរូបទេព្តាមានគ្រឿងស្លៀកពាក់

ស្រស់ស្អាតពេកក្រៃ ទាល់តែស្រេកអាហារអ្វីៗ ត្រេកអរលើសលន់ ខំស្ទុះទៅចាប់ភ្លើងឆេះ ពេកពន់ បើមិនដូច្នេះទេឃើញហើយខំស្ទុះ ចាប់កើបស្រវាបានដាក់ក្នុងមាត់ លេបទៅកាលណាស្រាប់តែក្លាយទៅជាដុំដែកក្រហមឆ្អាល ឆេះឆាបក្នុងមាត់ស្រែកឃ្លានណាស់ ព្រោះមានកម្មច្រើនក្លិនស្អុយអស្ចារ្យ ល្អតែរូបកាយៗ ប្រេតនេះកាលពីជាតិមុនបួសក្នុងសាសនា ប្រមាថសុះសាយ បួសមិនប្រព្រឹត្តិវិន័យ បួសឆាន់តែបាយ ប្រព្រឹត្តអាក្រក់ ធ្វើមិច្ឆាចារ ឆបោកគ្រហស្ថ បំផ្លាញសាសនាវិន័យសិក្ខាប្រតិបត្តិ[4]

ដោយមានការត្រាស់សម្តែងយ៉ាងនេះហើយ ទើបនាឱកាសរដូវភ្ជុំបិណ្ឌនេះ ប្រជាពុទ្ធបរិស័ទតែងតែប្រារព្ធនូវកិច្ចទំនៀមកាន់បិណ្ឌរយៈពេល១៥ថ្ងៃ ព្រមទាំងមានរៀបចំកិច្ចបង្សុកូល វេរចង្ហាន់ គ្រឿងទេយ្យទានប្រគេនព្រះសង្ឃ អាចារ្យ អ្នកមានសីលជាដើម ដើម្បីឧទ្ទិសមគ្គផលបុណ្យកុសលជូនដល់ញាតកាទាំង៧សន្តាន ក្រែងថាញាតិទាំងនោះ ធ្លោយបុណ្យធ្លាក់កាយទៅចាប់កំណើតជាប្រេត នរក ឬកើតនៅទីមិនសមគួរណាមួយ ដើម្បីឱ្យអស់លោកទាំងនោះបានទទួលនូវនិសង្ស និងឆាប់រួចចាកទុក្ខអកុសលនាទីដ្ឋានដ៏វេទនាទាំងនោះ[5]

ប្រភេទប្រេតទាំង១២ពួក ក្នុងជំនឿខ្មែរ (*ប្រភព៖* https://www.google.com)

[4] មីសែល ត្រាណេ៖ ***មូលដ្ឋានគ្រឹះអរិយធម៌ខ្មែរ*** ភាគ២ ការផ្សាយរបស់គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពខ្មែរ គ.ស. ២០១៤ៗ

[5] https://plus.freshnewsasia.com/index.php/en/knowledge/313799-2023

ជាទីអវសាននេះ យើងខ្ញុំសូមជម្រាបផងដែរថា ការលើកយកប្រេតទាំងនោះមកបរិយាយ ក្រោមរូបភាពជាមនុស្ស ឬក៏ជាសត្វដែលមានលក្ខណៈផ្សេងៗនេះ ត្រូវបានអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវចាត់ទុកថា ជាការស្តែងចេញពីក្នុងទឹកចិត្ត ឬអារម្មណ៍របស់មនុស្សដែលជួនកាលល្អ ជួនកាលអាក្រក់តែប៉ុណ្ណោះ។ ការយករូបតំណាងប្រេតទាំងនោះមកបង្ហាញ គឺដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីផ្នត់គំនិតរបស់ខ្មែរយើងទាក់ទងទៅនឹងភាពសម្បូរបែបនៃជំនឿរបស់ខ្មែរយើង ជាពិសេសជំនឿទៅលើពួកប្រេតក្នុងរដូវបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌនេះ។

គន្ថនិទ្ទេស

*១-ជួន ណាត ៖ **វចនានុក្រមខ្មែរ** ភ្នំពេញ ការផ្សាយរបស់វិទ្យាស្ថានពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ គ. ស. ១៩៦៧*

*២-ឈិន ឃួន ៖ **ជំនឿផ្សេងៗនៃជនជាតិខ្មែរ** ភ្នំពេញ ការផ្សាយរបស់អ្នកនិពន្ធ គ. ស.១៩៩៩*

*៣-ត្រឹង ង៉ា ៖ **អរិយធម៌ខ្មែរ** ការផ្សាយរបស់អ្នកនិពន្ធ គ. ស. ១៩៧៥*

*៤-មីសែល ត្រាណេ ៖ **មូលដ្ឋានគ្រឹះអរិយធម៌ខ្មែរ** ភាគ២ ការផ្សាយរបស់គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពខ្មែរ* គ. ស. ២០១៤

៥-រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ៖ ***មរតកនៃជំនឿខ្មែរ*** ០៩ មិថុនា គ. ស. ២០១៤

៦-https://www.google.com

៧-https://freshnewsasia.com/index.php/en/localnews/313879-2023

៨-https://plus.freshnewsasia.com/index.php/en/knowledge/313799-2023